Article Date	Headline / Summary	Publication
02 March 2026	Protecting the Backbone of Progress: How Engineering Insurance Impacts Our Daily Lives	Prabhat Gujarati

પ્રગતિની કરોડરજ્જુની સુરક્ષાઃ એન્જિનિયરિંગ ઈન્શ્યોરન્સ આપણા દૈનિક જીવન પર કેવી રીતે અસર કરે છે

આઈએમએફના અંદાજ અનુસાર, લગભગ ૬.૬% ની જીડીપી વૃદ્ધિની આગાહી સાથે તમામ મુખ્ય વૈશ્વિક અર્થતંત્રોમાં ભારતીય અર્થતંત્ર સૌથી ઝડપી વિકસી રહ્યું છે. ૨૦૨૭ સુધીમાં ૫ ટ્રિલિયન અમેરિકન ડોલરની અર્થવ્યવસ્થા સુધી પહોંચવાના ભારતના લક્ષ્યને પૂર્ણ કરવા માટે, માળખાગત વિકાસ એ સમયની જરૂરિયાત છે. આપણે જે દરેક પુલ પાર કરીએ છીએ, દરેક ઇમારતમાં પ્રવેશીએ છીએ, અને એ દરેક ફેક્ટરી જે આપણી અર્થવ્યવસ્થાને શક્તિ આપે છે તે એક શાંત રક્ષક - એન્જિનિયરિંગ ઇન્શ્યોરન્સ પર આધાર રાખે છે.

આને ધ્યાનમાં રાખીને, બજેટ ૨૦૨૫-૨૬-૨૦૪૭ પર વિકસિત ભારતના વિઝન સાથે સંલગ્ન - ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર સેક્ટર માટે?૧૧.૨૧ લાખ કરોડ ફાળવવામાં આવ્યા. ઉચ્ચ ખાનગી ભાગીદારીને પ્રોત્સાહન આપવા માટે, સરકારે વિવિધ પગલાંની દરખાસ્ત કરી છે. સ્થિતિસ્થાપક અને પ્રગતિશીલ ભારત બનાવવા માટે સરકારની પ્રતિબદ્ધતાને પ્રતિબિંબિત કરતી પૉલિસી જાહેરાતો સાથે ટેક્સ પ્રસ્તાવો.

ભારતનું વ્યાપક રોડ નેટવર્ક અને મજબૂત લોજિસ્ટિક્સ સિસ્ટમ દેશભરમાં માલ અને સેવાઓનું સરળ વિતરણ સક્ષમ કરે છે. આર્થિક વિકાસનું મુખ્ય ચાલકબળ, એમએસએમઈ સેક્ટર રોજગાર, ઉત્પાદન અને નિકાસમાં નોંધપાત્ર ફાળો આપે છે. ૨૦૨૨-૨૩ માં, દેશના કુલ વેલ્યૂ એડેડ (જીવીએ) માં એમએસએમઈનો હિસ્સો ૩૦.૧% હતો, જે ભારતના અર્થતંત્રમાં તેમનું મહત્વ દર્શાવે છે.

સ્વચ્છ પાણી, વિશ્વસનીય ઉપયોગિતાઓ, કાર્યક્ષમ પરિવહન અને મજબૂત શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ જેવી ગુણવત્તાયુક્ત માળખાગત સુવિધાઓ દૈનિક જીવનશૈલીમાં સીધો સુધારો કરે છે અને રાષ્ટ્રીય પ્રગતિને વેગ આપે છે. આ આવશ્યક બાબતોમાં રોકાણ કરવાથી સારું સ્વાસ્થ્ય, આર્થિક વિકાસ અને બધા માટે વધુ તકો મળે છે.

આ બધા માળખાગત પ્રોજેક્ટ્સ મૂડીપ્રધાન છે જેમાં સરકારી અને ખાનગી રોકાણકારો તરફથી પુષ્કળ મૂડીપ્રવાહ પૂરો પાડવામાં આવ્યો છે. આપણે વીયુસીએ વિશ્વમાં રહીએ છીએ, એવી દુનિયા જે અસંખ્ય ઘટનાઓથી અનિશ્ચિત છે, કુદરતી આફતો, માનવસર્જિત આફતો, અણધારી ઘટનાઓ આ માળખાગત પ્રોજેક્ટ્સને નુકસાન પહોંચાડી શકે છે. ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પ્રોજેક્ટ્સમાં તમારા રોકાણોને સુરક્ષિત રાખવા માટે એક એવા સાધનની જરૂર છે જેના પર વિશ્વાસ કરી શકાય.

કોઈપણ અનિશ્ચિત ઘટનાને કારણે આપણા રોકાણો અને માળખાગત સુવિધાઓને ક્ષીણ થતી અટકાવવા માટે આપણે એન્જિનિયરિંગ ઈન્શ્યોરન્સનો ઉપયોગ આપણી સુરક્ષા તરીકે કરવો જોઈએ.

ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પ્રોજેક્ટ્સ માટે ગાર્ડ તરીકે એન્જિનિયરિંગ ઈન્શ્યોરન્સ

એન્જિનિયરિંગ ઈન્શ્યોરન્સ, બાંધકામ, ઈન્સ્ટોલેશન, ટેસ્ટિંગ અને ઓપરેશનલ તબક્કાઓ દરમિયાન એન્જિનિયરિંગ પ્રોજેક્ટ્સ તેમજ મશીનરી અને સાધનોને સુરક્ષિત કરવા માટે ડિઝાઈન કરેલી ઈન્શ્યોરન્સ પૉલિસીઓનો એક સેટ છે. તે માળખાકીય નુકસાન, ઉપકરણોના બ્રેકડાઉન, આગ, ચોરી અને કુદરતી આફતો જેવા જોખમોને આવરી લે છે જે માળખું બનાવતી વખતે અથવા મશીનરી, પ્લાન્ટ અથવા માળખાગત સુવિધા સ્થાપિત કરતી વખતે થઈ શકે છે.

કોન્ટ્રાક્ટર્સ ઑલ રિસ્ક (સીએઆર) અને ઈરેક્શન ઑલ રિસ્ક (ઈએઆર) પૉલિસી, દરેક પ્રોજેક્ટના નિર્માણ અને બાંધકામ તબક્કા દરમિયાન વિવિધ પ્રકારના એન્જિનિયરિંગ પ્રોજેક્ટ્સને સુરક્ષિત રાખવા માટે રચાયેલ છે, જે પરંપરાગત રીતે કોન્ટ્રાક્ટર્સ, પ્રિન્સિપલ્સ અથવા પ્રોજેક્ટના માલિક દ્વારા ખરીદવામાં આવે છે. સીએઆર પૉલિસીનો ઉપયોગ સામાન્ય રીતે ઈમારતો, રસ્તાઓ, પુલ અને ડેમ જેવા સિવિલ બાંધકામ કાર્યો માટે કરવામાં આવે છે. તે બાંધકામના તબક્કા દરમિયાન માળખાને આકસ્મિક નુકસાન સામે કવરેજ પ્રદાન કરે છે, જેમાં આગ, ચોરી, કુદરતી આફતો અને થર્ડ-પાર્ટીની જવાબદારીઓ જેવા જોખમો શામેલ છે. બીજી તરફ, પાવર પ્લાન્ટ, ઔદ્યોગિક મશીનરી અને ઉપકરણ સેટઅપ જેવા મિકેનિકલ અને ઇલેક્ટ્રિકલ ઈન્સ્ટોલેશન પ્રોજેક્ટ્સ માટે ઈએઆર પૉલિસી તૈયાર કરવામાં આવી છે. તેમાં નિર્માણ, પરીક્ષણ અને કમિશનિંગ તબક્કા દરમિયાન નુકસાન માટે કવરેજ શામેલ છે. તેથી, સીએઆર અને ઈએઆર વચ્ચેની પસંદગી પ્રોજેક્ટની પ્રકૃતિ પર આધારિત છે અને આ તફાવત સુનિશ્ચિત કરે છે કે ઈન્શ્યોરન્સ કવરેજ પ્રોજેક્ટની પ્રમુખ રિસ્ક પ્રોફાઈલ સાથે સચોટ રીતે સંરેખિત થાય છે. તમારા પ્રોજેક્ટને શ્રેષ્ઠ રીતે અનુકૂળ પ્લાન પસંદ કરવા માટે તમારા ઈન્શ્યોરર અને સલાહકારની સલાહ લેવી એ સમજદારીભર્યું છે.

અમરનાથ સક્સેના
ચીફ ટેક્નિકલ ઑફિસર-કોમર્શિયલ, બજાજ જનરલ ઈન્શ્યોરન્સ લિમિટેડ

અન્ય આવશ્યક ઈન્શ્યોરન્સ કવરેજ

આ પ્રોજેક્ટ્સને વધુ ટેકો આપવા માટે, કોન્ટ્રાક્ટરના પ્લાન્ટ અને મશીનરી ઈન્શ્યોરન્સ ભારે બાંધકામ ઉપકરણો, મોબાઈલ અથવા સ્ટેશનરી પ્લાન્ટ અને મશીનરીને સુરક્ષિત કરે છે જે આધુનિક બાંધકામ માટે અનિવાર્ય છે. આ પ્લાન્ટ અને મશીનરીઓ જેમ કે ખોદકામ કરનારા, ક્રેન્સ અને ટનલિંગ મશીનો નોંધપાત્ર મૂડી રોકાણોનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે, અને તેમની સુરક્ષા સાઈટ પર અવિરત પ્રગતિની ખાતરી કરે છે.

જેમ-જેમ ભારતનું એન્જિનિયરિંગ સેક્ટર વિકસિત થઈ રહ્યું છે, તેમ તેમ મશીનરી બ્રેકડાઉન (એમબીડી) ઈન્શ્યોરન્સ અને ઈલેક્ટ્રોનિક ઈક્વિપમેન્ટ ડેમેજ (ઈઈડી) ઈન્શ્યોરન્સ વૃદ્ધિના ચાલક તરીકે ઉભરી રહ્યા છે. આ પૉલિસીઓ અચાનક મિકેનિકલ અથવા ઈલેક્ટ્રિકલ નિષ્ફળતાઓ સામે રક્ષણ આપે છે, જે સુનિશ્ચિત કરે છે કે ઉત્પાદન, પેટ્રોકેમિકલ્સ અને પાવર જનરેશન જેવા સતત ઉત્પાદન પર આધારિત ઉદ્યોગો અવરોધો વિના કામ કરી શકે છે. તેવી જ રીતે, બોઈલર અને પ્રેશર પ્લાન્ટ ઈન્શ્યોરન્સ ઉચ્ચ-દબાણની કામગીરી સાથે સંકળાયેલા જોખમોને સંબોધે છે, જે માનવ જીવન અને ઔદ્યોગિક સંપત્તિ બંનેની સુરક્ષા કરે છે.

ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચરનું વિસ્તરણ રસ્તાઓ અને પૂર્ણ થયેલ સિવિલ પ્રોજેક્ટ્સ સુધી પણ વિસ્તૃત થાય છે, જ્યાં પૂર્ણ કરેલ સિવિલ એન્જિનિયરિંગ સંપૂર્ણ રિસ્ક ઈન્શ્યોરન્સ બાંધકામ પછીના જોખમો સામે કવરેજ પ્રદાન કરે છે. આ પૉલિસીઓ સુનિશ્ચિત કરે છે કે એકવાર પ્રોજેક્ટ્સ કાર્યરત થયા પછી, તેઓ આગ, કુદરતી આફતો અથવા આકસ્મિક નુકસાન સામે સુરક્ષિત રહે છે, જેથી હિસ્સેદારો માટે લાંબા ગાળાની વેલ્યૂને સુરક્ષિત કરે છે.

ભૌતિક સંપત્તિઓ ઉપરાંત, એન્જિનિયરિંગ ઈન્શ્યોરન્સ ફાઈનાન્શિયલ એક્સપોઝરને પણ સંબોધિત કરે છે. ડિટેરિયેશન ઑફ સ્ટૉક (ડીઓએસ) ઈન્શ્યોરન્સ ઔદ્યોગિક સુવિધાઓમાં સંગ્રહિત નાશવંત માલનું રક્ષણ કરે છે, જ્યારે પ્રોજેક્ટ ઈન્શ્યોરન્સ અને એડવાન્સ લૉસ ઑફ પ્રોફિટ (એએલઓપીઓ) ઈન્શ્યોરન્સ પ્રોજેક્ટ વિલંબથી થતા નાણાંકીય નુકસાન સામે રક્ષણ આપે છે. આ પૉલિસીઓ રોકાણકારોનો વિશ્વાસ જાળવવા માટે મહત્વપૂર્ણ છે, કારણ કે તે ખાતરી કરે છે કે અણધાર્યા વિલંબને કારણે કુલ નફામાં ઘટાડો મોટા પાયે માળખાગત પ્રોજેક્ટ્સની નાણાંકીય સદ્ધરતાને જોખમમાં ન મૂકે.

એકવાર પ્રોજેક્ટ પૂર્ણ થયા પછી, આગ અને સંબંધિત જોખમોથી સંભવિત નુકસાન સામે સુરક્ષા આપવા માટે સ્ટાન્ડર્ડ ફાયર અને સ્પેશલ પેરિલ્સ પૉલિસીને ધ્યાનમાં લેવું એ સમજદારીભર્યું છે. વધુમાં, જ્યારે કામગીરી બંધ હોય ત્યારે ફાયર લૉસ ઑફ પ્રોફિટ (એફએલઓપી) જેવી બિઝનેસ ઈન્ટરપ્શન પૉલિસી આવકના નુકસાનને આવરી લેવામાં અમૂલ્ય સાબિત થઈ શકે છે. આ પ્રકારનું કવર નિશ્ચિત ખર્ચ અને ખોવાયેલી આવકની સંભાળ રાખીને નાણાંકીય જોખમોને દૂર કરવામાં મદદ કરે છે, જેનાથી અણધારી ઘટનાઓ બને ત્યારે પણ બિઝનેસને યોગ્ય દિશામાં આગળ વધવામાં મદદ મળે છે.

૫ ટ્રિલિયન અમેરિકન ડોલરના અર્થતંત્ર તરફ ભારતની સતત પ્રગતિ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર અને મેન્યુફેક્ચરિંગ જેવા ક્ષેત્રોના મજબૂત વિસ્તરણ દ્વારા આધારભૂત છે, જ્યાં એન્જિનિયરિંગ ઈન્શ્યોરન્સ મહત્વપૂર્ણ અને વધુને વધુ અનિવાર્ય ભૂમિકા ભજવે છે. માત્ર રોકાણોને સુરક્ષિત કરવા ઉપરાંત, આ પૉલિસીઓ અનપેક્ષિત અવરોધોના સામે પણ પ્રોજેક્ટ્સને આગળ વધવા માટે જરૂરી ખાતરી અને સાતત્ય પ્રદાન કરે છે. બાંધકામના જોખમો, મશીનરી બ્રેકડાઉન, અથવા અણધાર્યા નાણાંકીય નુકસાન સામે સુરક્ષા આપવાનું હોય, એન્જિનિયરિંગ ઈન્શ્યોરન્સ રાષ્ટ્રની વિકાસ ગાથાને ટેકો આપતો એક આવશ્યક આધારસ્તંભ છે.

મુખ્ય એન્જિનિયરિંગ પ્રોજેક્ટ્સમાં શ્યોરિટી બોન્ડનો વધતો ઉપયોગ પણ એટલો જ મહત્વપૂર્ણ છે. આ બોન્ડ્સ નાણાંકીય સુરક્ષા નેટ તરીકે કાર્ય કરે છે, જે પ્રોજેક્ટના માલિકો અને હિસ્સેદારોને વિશ્વાસ આપે છે કે પ્રતિબદ્ધતાઓને સન્માનિત કરવામાં આવશે અને અવરોધો ઉદ્ભવે ત્યારે પણ કામ પૂર્ણ કરવામાં આવશે. તે કોન્ટ્રાક્ટરની ચૂકવેલ મૂડી પણ મુક્ત કરે છે, જે પરંપરાગત બેંક ગેરંટીના કિસ્સામાં બેંક સાથે કોલેટરલ તરીકે જોડાયેલી હશે. તમામ પક્ષો માટે જોખમો ઘટાડીને, શ્યોરિટી બોન્ડ્સ વિશ્વાસને પ્રોત્સાહન આપે છે અને ભારતના ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર સેક્ટરમાં ખાનગી રોકાણ અને ભાગીદારી માટે વધુ તકો અનલૉક કરે છે. જ્યારે ભેગા થાય છે, ત્યારે એન્જિનિયરિંગ ઈન્શ્યોરન્સ અને શ્યોરિટી બોન્ડ ફક્ત પ્રોજેક્ટ્સનું રક્ષણ કરતા નથી, પરંતુ તેઓ ખાતરી કરવામાં મદદ કરે છે કે પ્રગતિના લાભો દરેક જગ્યાએ, અત્યારે અને આવનારી પેઢીઓ સુધી પહોંચે છે. જેમ ભારત પોતાના ભવિષ્યનું નિર્માણ કરે છે, તેમ ઈન્શ્યોરન્સ માત્ર એક પૉલિસી નથી- તે સ્થિતિસ્થાપકતાનું વચન છે.